

podílu člena, jehož ručení dle §u 10. odstavec druhý stanov a §§ 78 a 80 zákona pominulo. Vždyť společenstvo před uplynutím jednorroční propadné lhůty ani nezjistilo úředně usnesením valné hromady větší předluženost, než původně oněch 61.355 Kč 70 h, do bilance pojatých, ani dle §u 49 zákona nezažádalo o vyhlášení úpadku.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Jest nesporno, že žalobce v roce 1921 vypověděl své závodní členské podíly, že družstvo přijalo výpověď ku dni 31. prosince 1922, takže podíly dle své bilanční hodnoty koncem roku 1922 (čl. 9 stanov) byly splatny dne 1. ledna 1924 (čl. 10 stanov), kdy uplynula jednorroční lhůta ručební (čl. 10, odstavec druhý stanov a §§ 78 a 80 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.). Nesporno jest dále, že hodnota závodních podílů dle bilance z roku 1922, valnou hromadou řádně schválené, činila zažalovaný peníz. Bylo tedy žalované družstvo povinno vyplatiti peníz tento žalobci dnem 1. ledna 1924 a, neučinivši tak, jest v prodlení. Výsledek revise ve dnech 21. až 23. ledna, 13. a 14. března a 15. dubna 1924, nemůže míti vlivu na nárok žalobcův, neboť uplynutím jednorroční ručební lhůty jest žalobce prost jakéhokoli závazku ze společenstevního poměru a nemá ku společenstvu jiného vztahu, než jako každý jiný vč-řitel. Ostatně nebylo dosud zjiřtěno, že bilance za rok 1922 byla pasivní větřím obnosem, než dle účetní závěrky schválené valnou hromadou. Pouhá pochybnost, vyslovená revisním nálezem nemůže býti ještě důvodem zadržení výplaty splatných již žalobcových podílů. Žalobce nemůže býti nucen, by čekal na výplatu těchto svých podílů, určených dle předpisů stanov i zákona. Zákaz, vyslovený v poslední větě revisního nálezu, nemůže míti účinku proti žalobci, který po 31. prosinci 1923 přestal býti členem družstva. Proto právem odvolací soud tímto zákazem vůbec se neobíral.

Čís. 4568.

Převzetí díla za úhrnnou sumu není převzetím díla podle rozpočtu (§ 1170 a) obč. zák.). Podnikatel nemá však ani tu nároku na zvýření úplaty.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1925, Rv I 1638/24.)

Žalující firma ujednala se žalovaným, že mu provede stavitelské práce za úhrnnou odměnu 40.000 Kč, některé práce však nebyly do úhrnné odměny zahrnuty. Žalobu, již domáhala se žalobkyně na žalovaném zaplacení 111.408 Kč 12 h, procesní soud prvě stolic zamítl, přiznav žalobkyni pouze umluvených 40.000 Kč, za práce nepauřalované pak 14.998 Kč, kterářto celková úplata však nedosahovala vzájemné pohledávky žalovaného 63.000 Kč. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil a uvedl po právní stránce v d ů v o d e c h:

Převzala-li odvolatelka provedení zadaných jí prací za určitý paušální obnos, jest také povinna, splniti smlouvu tak, jak byla ujednána, bez ohledu na to, zda s paušálem ujednaným na práce ty vystačila či nikoli, poněvadž v případě, kde odměna za práce byla smluvena paušálním penízem, musí podnikatel celé nebezpečí víceprací a většího nákladu nésti sám, ježto mu na druhé straně připadá zase užitek, ukáže-li se během práce, že náklad je menším, než očekával. Příklad, kde bylo provedení díla zadáno podnikateli za určitý obnos, není vůbec v zákoně řešen a nelze jej proto stavěti na roveň případu, kde byl rozpočet — ať již se zárukou jeho správnosti nebo bez ní — vyhotoven, a proto nebylo soudu procesnímu třeba, řešiti otázku, o který z obou případů § 1170 a) obč. zák. tu jde.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Co do výtky nesprávného posouzení právního (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), žalobkyně, tvrdíc, že tu není předpokladů §u 1170 a) obč. zák., brojí proti něčemu, co odvolací soud ani nevyslovil. Naopak odvolací soud vychází z předpokladu, že případ, kde bylo provedení díla zadáno podnikateli za určitý paušální peníz, nelze stavěti na roveň případu, kde byla smlouva opřena o rozpočet nákladů, a to právem. Rozpočet nákladů a paušální odměna jsou pojmy navzájem se vylučující. Při rozpočtu nákladů se smluvený úhrnný náklad rozčlání zvrubně v jednotlivé položky, kdežto, ujednána-li paušální odměna, vůbec žádné položky se neuvádějí. V takovém případě nese podnikatel nebezpečí větších prací vždy a bez jakéhokoliv omezení, stejně jako mu připadá celý zisk, není-li třeba tolik prací, kolik předpokládal, leč že by tu byly podmínky pro naříkatelnost smlouvy dle §u 871 obč. zák. V tom směru však žalobkyně v prvé stolici ničeho netvrdila. (Srvn. zprávu komise pro záležitosti justiční o osnově zákona, jímž se mění a doplňují některá ustanovení obecného zákoníka občanského čís. 78 příloh k těsnopisným protokolům panské sněmovny XXI. zasedání 1912 str. 367; Ehrenzweig 1920 II. str. 478 a poznámka 51; Mayr III. str. 256; Zentralblatt 1919, čís. 86; rozh. Rv I 482/22.) Pro předpoklad, že by úmluva tak jak byla zjištěna, měla pouze význam přibližného odhadu stavebních nákladů, neposkytují zjištění nižších soudů opory. Proč by závazné ujednání paušální odměny vyžadovalo písemného vyhotovení, nelze pochopiti; poukaz k rozhodnutí čís. 1591 sb. n. s. jest nemístný, neboť nejde tu o rozpočet dle §u 1170 a) obč. zák. Žalovaný uznal nárok žalobkyně za práce, které byly později mimo paušál objednány; za tyto práce byla také žalobkyni přiznána zvláštní odměna. Poněvadž jde o práce mimo paušální, nelze tvrditi, že se žalovaný objednáním jich vzdal původní úmluvy paušální. Jestliže se žalobkyně zklamala co do předpokladů, z kterých vycházela při paušalování odměny, a na díle prodělala, jde to na její vrub, a nelze žalovanému vytýkati bezdůvodné obohacení, aniž že jedná proti dobrým mravům, když trvá na úmluvě, učiněné se žalobkyní.